

ČASOPIS S PODOBAMI ZA SLOVENSKO MLADINO.

Štev. 2.

V Ljubljani, 1. februarja 1890.

Leto XX.

Iz domovja.

Kjer Idrijce srébrne zbegani vál
 Valí po planjavah cerkljánskíh se tál,
 Na górskej strmini sred grmov košatih
 Vzdiguje domovje se angeljev zlatih.
 Prav krasen postavljen je stvarniku stan,
 V njem zbirajo revni se sleharni dan,
 Do Boga pošiljajo svoje molitve,
 Da vslišal bi njihove nujne prositve.
 Pa mnogo minulo še ni od tedáj,
 Ko bil osamóčen še sveti je kráj :
 Ko v dežji oprano in belo zidóvje
 V razvalu imelo je tam le domóvje,
 Kazáje do ljudstva okrog in okrog,
 Da nekdaž častil se vže tamkaj je Bog.
 Kdaj ljud bil opustil je tempelj nekdanji
 Prikrito očem je in našemu znanji ;
 Le bábice praviti vnukom vedó,
 Da tó je pred davnim vže časom biló.
 In zraven povejo jim še govorico,
 Povéjo o templja razdjanji pravljico :
 „Mož star je večernice zvonit dospél
 In ko je zvonóv vže glas zadnji odpél

Iz stolpa zvení govorjenje neznano,
 Cerkovniku spodaj poročá svečano :
 „Ko stiske, nadloge so teple goré,
 Prav radi molili so tukaj ljudjé,
 Pa ko jim podaril je Bog blagostanje
 Predaleč se zdi jim do sém potovanje.
 Zató se svetišče to bode razdjálo
 In cerkev drugéj si bo ljudstvo izbralo.
 Pa še se povrnejo prejšnje nesreče
 In rado se ljudstvo še semkaj zateče,
 Tù v novem svetišči vas slišal bo Bog
 In rešil iz jarma pogubnih nadlog.“ —
 Res, leta so tekla tjà v večnost brez méjno,
 Gospod je odtegnil pomoč blagodéjno.
 Trpelo je ljudstvo pod težo nesreč,
 Z nebá si prosilo pomoči solzéc.
 Pred strelo in ognjem mirú pa ni bílo,
 Dokler se svetišče ni prejšnje vzdignílo.
 Obilnejše ljud zdaj sem hodi kot préj,
 Pobóžnejše moli Gospoda odsléj
 In slavi hvaležno ga s srčne globíne,
 Da nanj se je zopet ozrl z visočíne.

J. Rejec.

Ponočni zvon.

I.

a Slemenici, ki je bila mala gorska vas na slovenskem Koroškem, prebivali so pred tridesetimi leti ubožni a poštene in pobožni ljudje. Njihova kočja je bila vže bolj starikava in poznalo se jej je, da je morala stati vže precej časa. Pa tudi ni čudno, da je dobila starikavo lice, ker po zimi jo je većinoma pokrival sneg, a po leti je videla le malo lepkih dnij. Če so se le nekoliko jele zbirati megle, izvestno so pokrile Slemenico ter njeno okolico daleč na okoli. Kmalu bi človek rekel, da je bilo pusto tu prebivati, a vender so bili Mlakarjevi zadovoljni in srečni. Vse, kar so imeli, bilo je poleg kočje še nekoliko polja in gozdič, od koder so Mlakarjevi dobivali hrano in potrebna drva. Poleg navadnih domačih opravil imel je oče Mlakar tudi domačo obrt; delal je namreč krtače ali ščetí, katere je raznašal daleč po svetu ter prinašal na dom marsikak bolj z lahka prislužen novčič. Včasih ga po več dnij ni bilo domóv, a takrat so ga domači bolj ali manj pogrešali, posebno pa Francè in Lenica, njegova otroka. Dokler sta bila še nedousta, veselila sta se njegovega prihoda vže davno poprej, ker jima je vselej kaj lepega prinesel domóv; a ona sta v tem času lepo molila za svojega očeta, da bi ga ljubi Bog obvaroval vseh nevarnostij in vsake nesreče na potu.

Naj dostavimo še tù, da je imel Mlakar v oskrb izročeno tudi Slemeniško cerkvico sv. Jurija, ki je stala blizu njegovo kočje. To vam je bilo veselje, kadar je prišel gospod župnik na Slemenico maševát! Takrat Mlakarjevi niso vedeli, kako bi vse lepše napravili v cerkvi ter jo dostojno okrasili. Za to je imel posebno veselje Francè, ki je bil za tega časa star kakih sedemnajst let, in Lenka, dve leti mlajša od njega. Vže davno prej sta krasila oltarček ter znašala nanj najlepše olupšave, kar se jih je moglo dobiti v tem kraji; zato ju je pa tudi gospod župnik vselej pohvalil ter jima stisnil kaj v roke. —

Po leti so se Mlakarjevi ob nedeljah imeli prav dobro. Ker so bili na samoti, niso imeli prilike shajati se z drugimi, zato so se pa zbirali popóldne v cerkvi, kjer so lepo molili in čistili Boga. Kadar pa očeta ni bilo doma, prižigali so pri podobi Matere Božje, ki je visela ob stranskej steni, malo svetilko, in priporočevali nebes Kraljici sebe in njega. Takó so večjidel preživeli tudi druge praznike a po zimi so se držali bolj doma ter ondù imeli svoje domače veselje. Skratka, bili so Mlakarjevi pridni in pobožni, da se danes malo najde takih ljudij; zato pa jih je tudi Bog imel rad ter dobro skrbel za nje.

II.

Leta 1860. bila je precej huda zima. Oče Mlakar je to vže prej prorokoval, ker tisto leto je bilo okrog Slemenice vzraslo toliko gob, kakor še nikoli poprej; mej narodom našim pa so posebno obile gobe znamenje hude zime. Takó je tudi bilo. Mèdlo in naletávalo je vedno več snega in to še posebno na Slemenici.

Mlakar je bil otišel vže na jesen po svetu, ker znal je, da bode moral po zimni večjidel biti doma; ostali domači pa so opravljali domača opravila ter napravljali drva. Polagoma so jih toliko nacepili, da so ž njimi hišo na vse strani obdali ter jo takó od vseh strani obvarovali prehudega mraza in zametov. Tudi vse druge stvari so pripravili, katerih je bilo treba za dolgo trajajočo zimo.

Nekega dne jelo je prav hudo snežiti. Burja je zanašala sneg na vse strani in napravljala velike zamete. Mlakarjevi so bili doma, le oče se ni še s pota vrnil. Vsi so bili v velikih skrbéh zanj, ker so znali, dà, če danes ne pride, ne bode ga dljè časa, ker bodo vsa pota do Slemenice zamedena.

„Francè, pojdi, pojdi v cerkev pogledat, če je še pred Materjo Božjo kaj olja v svetilki, in našgi jo,“ dejala je proti večeru mati svojemu sinu, „sama ne vem, zakaj mi nocoj vedno prihaja ta misel; nekako težko mi je pri srci. Pa odzvoni še za duše v vicah, nocoj je ravno petek, z Lenko pa nekoliko pomolive, morda kdo potrebuje naše pomoči.“

Francè otide, kakor mu je mati naročila. Dolgo prižiga luč, ker mu burja nagaja. Slednjič jo prižgè, priporoči se Materi Božjej in sv. Juriju, potem odzvoni z velikim zvonom za duše v vicah. Nekako molklo je pel nocoj ta zvon, kakor še nikdar poprej, in burja je nosila njegove glasove daleč okolo v temno noč. Ko pride Francè v hišo, pripoveduje, kako grôzno debel sneg je nocoj zunaj. „Ubogi človek, katerega danes dobi burja na planem,“ dejal je Francè materi, „težko se bode rešil; grôzno je zunaj, da se Bog usmili.“

Pomolili so še skupaj nekaj očenašev, potem pa začnó zopet delati. Mati in Lenka sta vzeli v roko kolovrat ter jeli presti, a Francè je cepil trske za kurjavo Zunaj pa je razsajala burja in medfó je neprenehoma dalje. „Zdaj smo pa zopet dobri za nekaj dnuj,“ pravi Francè, ker izvestno nam zamede sneg vsa pota, da niti k maši ne bodemo mogli. Nù, dobro je, da imamo vsaj sv. Jurija blizu, da vsaj cerkev vidimo, če nam vže ni mogoče pri sv. maši biti. Bog nam tega menda ne bode zameril, če bomo doma molili.“

Takó so se pogovarjali, dokler ni rekla mati, da je dela za nocoj dosti, in da se bodo vlegli k počitku. „Meni pa se ravno nocoj neče iti spat,“ pravi Francè, zdi se mi, kakor bi moral še po konci biti, in ravno to-le poleno hočem še razsekati, predno se vležem.“ Jel je cepiti zadnje poleno in ni dolgo cepil — pa čuj! v zvoniku se oglasi véliki zvon. Francè se zgane in ugiblje, kaj bi neki to pomenilo. Skoči po konci in pogleda skozi okno, toda ničesar ne vidi, le sneg mêde, da je joj! Tudi materi, ki je vže legla v posteljo se to čudno zdi, ali misli si, da je le burja zamajala zvon, da je jel bití. Francè pa pravi, da to ni mogoče, ker bi vsled burje moral preje zvoniti mali nego li veliki zvon. Ojunači se, vzame svetilnico in hiti proti cerkvi. Svetilnica je še gorela v cerkvi, in to mu je dajalo pogum. Urno hiti naravnost pod zvonik, da bi videl, kdo je prav za prav zvonil. Komaj pride blizu, ugleda ondù človeka malo ne v nezavesti in spozna v njem — svojega očeta. „Za božjo voljo, kaj pa vi delate tukaj, oče?“ vpraša Francè. „Moj Bog, kje pa sem,“ oglasi se oče s šibkim glasom, „kam sem vender prišel?“ „Oče, ljubi moj oče, doma ste, domóv ste prišli in nikamor drugam; to je cerkev sv. Jurija na Slemenici in tam doli je naša hiša. Samo pojdite urno domóv, da vas na gorko spravim. Urno vzame Francè očeta pod pazduho ter ga vede domóv.

Mati in Lenka se silno prestrašite, ko jima Francè privede očeta na pólu živega. Nakrat ste obe po konci, da mu pomagata. Oče pa le malo besed izpregovori, ker je silno utrujen od dolgega pota. Domači pa si ne vedó razlagati, kako bi bil prišel oče pod zvonik in ugrabljejo na vse strani. Spravijo ga urno v posteljo, kjer od velike utrujenosti takòj zaspi, komaj vedoč, da je pod domačo streho.

III.

Davno se je bilo vže zdanilo, ko se Mlakar vzbudi. Pogleda okolo sebe in vidi da je doma. Takòj je mati pri njem in ga vpraša, jeli mu je slabo, ali mu naj kaj skuha i. t. d. Še ves truden in zdelan, povžije oče nekoliko mleka, potem pa zopet zaspi. Še le po półudne se zopet prebudi in jame pripovedovati, kako je hodil domóv. „O półudne,“ pripoveduje oče, „bil sem še v Beljaku. Vreme se mi ni zdelo ravno slabo in zato sem se podal proti domu. Mislil sem si, ako danes domov pridem, dobro je, ako pa nè, moral bodem čakati, da se sneg nekoliko s poti spravi, in — šel sem. V Ločah bil sem kmalu in se tudi še nekaj mudil, potem pa sem urno mahnil naprej. Toda noč me je prehitela, sneg je vedno bolj naletaval in burja je delala zamete na vse strani. Hotel sem se vže vrniti v Loče, ter ondù prenočiti, ali mislil sem si: zdaj mi bode pot vedno bolj znana in šel sem dalje. Nakrat se pa vidim v popolnoma neznanem kraju. Znal nisem, jeli grem proti Baškemu jezeru ali na nasprotno stran. Zdaj mi je jelo gorko prihajati; kaj bode, če ne pridem do nobene kočé? To mi je šlo vedno bolj po glavi. Pot je šla bolj navzgor in zdelo se mi je, da grem proti domu, a vender nisem znal, kje sem. V tem se oglasi zvon v gorah in jaz vlečem na uho, od kod prihaja, ali ni mi mogoče pogoditi. Šel sem dalje, izročevaje se Božjej volji. Ko pridem na nekov hrib, pogledam okolo sebe, ne bi li morda kje zagledal kake luči, ali vse zamán, luči ni bilo videti nikjer. Hodim zopet dalje proti onem kraju, od koder sem mislil, da je prihajal glas zvona, in glej! zdi se mi, da se v daljavi nekaj sveti. Urno hitim proti kraju, ali do luči ne morem priti. Po vsem životu mi je vže tekel vroč pot, burja mi je brila v lice in zdelo se mi je, da me vže objemlje smrtni mraz. Zadnje sile napnèm, hitim proti hribu naravnost do cerkve. Mislil sem si, kjer je luč, morajo biti tudi ljudje blizu. Zdajci mi pride na misel, da bi zazvonil. Storil sem, ali jedva sem se zavedel. Burja me je preprihavalala po vsem životu, in onemogel bi se bil zgrudil, da nisi prišel ti, Francè, in me rešil. Izvestno bi bil v obližji ljudij našel smrt.“

Takó je pripovedoval oče Mlakar svojim domačim, ki se niso mogli dovolj načuditi njegovemu pripovedovanju. Spoznali so, da sinoči očeta ni nihče drug rešil nego zvon v stolpu sv. Jurija in svetilka pred podobo Matere Božje. Izvestno bi bil oče našel smrt v zametih, da ga ni opomnil mili glas zvona, kam naj gre, da pride do ljudij, a tudi potem, ko je utihnil vže zvon, pokazala mu je lučica v cerkvi naj se jej približa in se reši. In tako se je v resnici rešil grôzne smrti v snegu.

Tretji dan je oče vže zopet vstal in zdaj so se vsi skupaj tisočkrat zahvalili ljubemu Bogu, njegovej Materi in sv. Juriju za tako čudovito otetbo nepričakovane smrti.

Zdaj je vže trideset let od časa, kar se je to zgodilo. Mlakar in njegova žena legla sta v grob in pozabljena sta vže davno, le njiju pošteno življenje odseva se še v njunih otrocih, Francetu in Lenki, ki srečno živita v slovenskih ko-roških gorah. Ž njima vred se je tudi ohranilo veliko zaupanje v pomoč Matere Božje in njenih svetnikov, ki po čudovitih potih rešujejo óne, kateri zaupajo vá-nje.

M. Šašelj.

Neposlušni Lijček.

Pred nekaj leti živela je v nekej vasi mati, ki je imela sina jedinca, malega Lijčka.

Lijček je bil dober otrok, ki je rad slušal svojo mater, ali še raje se je igral s svojima sosedinjama, Anico in Darinko. Dokler še ni hodil v šolo, pustila ga je mati, da se je igral, kolikor je le hotel, po ves dan. Nu ko je prišla jesen, upisala je mati Lijčka v prvi razred ljudske šole, in zdaj je moral Lijček opustiti vse igrače ter se resno poprijeti šolskih knjig. In to je Lijček tudi rad storil, dokler ni sosedova Anica dobila nove puničke in jo prinesla k Lijčku, da jo tudi on vidi, ter ga prosila, da se ž njo igra. Odslej je Lijček mislil le na Aničino puničko ter popolnem pozabil na svoje šolske naloge. A vsak otrok, ki bolj misli na igrače nego li na to, kar se uči v šoli, raztresen je ter ne more enako napredovati z drugimi otroci, ki se pridno učé in raztresenosti.

tudi domá ter mislijo samo nato, kar so slišali v šoli. Tako je bilo tudi z našim Lijčkom. Tudi on je bil raztresen in po večkrat se je zgodilo, da je šolsko nalogo nemarno spisal in bil zato v šoli kaznovan. Mati ga je morala po večkrat opominati zaradi njegovega nereda

Ali vsi materini opomini bili so zamán. Zato si je mati kupila veliko šibo ter ž njo po večkrat kaznovala malega Lijčka.

To šibo je mati spravila na omaro, da bi jo imela takòj pri rokah, kadar bi Lijček ne hotel slušati in se ne učiti tega, kar se mu je naložilo v šoli, da se uči domá.

Necega dne je Lijček zopet premišljeval, kako bi prej ko mogoče izdelal šolsko nalogo, da bi potem poprej mogel iti k Anici in Darinki na vrt. Ali spomni

se, da mu je mati rekla, da poprej ne sme iti nikamor, dokler ona ne pride iz mesta, kamor je šla po nekem opraviilu. Ako bi v tem času ne izdelal svojih nalog, učila ga bode šiba, kako je treba ubogati.

Ko je mati otišla, premišljeval je Lijček o vsem tem. Mislil si je: „Ali bi jaz ne mogel te nesrečne šibe kam skriti, da bi je mati ne mogla dobiti, kadar bi jo potrebovala? Dà, dà, to lahko storim in to tudi hočem takòj storiti!“ — To rekši, pristavi si stol k omari, stopi nanj, vzame šibo, in jo skrije pod omaro, misleč, da jo mati tukaj izvestno ne bode našla, ako bi jo hotela imeti. Ko Lijček šibo skrije, takòj teče na vrt, da se ondù igra ter pozabi na šolsko nalogo.

Na vrtu ste ga vže pričakovale Anica in Darinka in igrali so se otroci, da je bilo veselje.

Zdajci se Lijček spomni, da bi se mati utegnila skoraj vrniti iz mesta, a on še ni izdelal svojih nalog. Nu, ker je šibo skril, ni se mu bati, da bi bil kaznovan. Pozove torej Anico in Darinko s seboj v hišo, rekoč, da se bodo zdaj pri njem igrali, ker se boji matere, če bi ga doma ne dobila. Naročila mu je namreč mati, da ne sme nikamor iz doma, dokler se ona ne vrne. Anica in Darinka seveda ste šli ž njim in igrali so se zdaj pri Lijčku. V tem, ko je bil Lijček še na vrtu pri sosedovih, pospravljala je stara služabnica Marijana sobo in našla pod omaro šibo ter je takòj uganila, kdo jo je zanesel tù sem.

Ravno ta čas stopi Lijček z Anico in Darinko v sobo. Kdo popiše njegov strah, ko vidi šibo v Marijaninih rokah. „Joj si ga meni“ — misli si — „zdaj pa zdaj se vrne mati, a jaz še nisem izdelal nalog.“

Zdaj ga pokliče Marijana: „Lijček, pojdi sem k meni malo bliže in povej mi, kdo je to šibo skril tù sem pod omaro?“ Ves blede in preplašen stopi Lijček k Marijani in pokazavši na nesrečno šibo, reče z jokajočim glasom: „Oj Marijana, jaz, jaz sem jo skril, da bi me mati ne tepla, ker nisem nalog izdelal in se tudi danes še nič učil nisem; oj Marijana, prosim, lepo prosim, ne povejte materi nič o tem, saj grem in zdaj precej bom pisal nalogo in tudi učil se bom prav pridno.“ Ali Marijana dé: „Ne morem in tudi ne smem se legati, ker vsaka laž je greh. In kako bi tudi mogla tvoje materi reči, da si bil dober in priden, ko si se ves čas igral na sosedovem vrtu in se prav nič nisi učil za šolo. Ali ne veš tega, da se človek ne sme nikoli in za nobeno reč na svetu zlegati?“ — Zdaj se začne Lijček še bolj jokati in prositi Marijano, rekoč: „O nikarte Marijana, nikarte povedati, — saj bom od zdaj vselej priden in tudi ubogal bom rad; glejte, zdaj grem takòj in pisal bom nalogo; lepo, prav lepo bom pisal. Vse, vse bom spisal, le materi nikarte povedati!“ — Marijana odkima nezadovoljno z glavo, ali Lijček se še ne umiri in zopet začne prositi: „Kaj ne, Marijana, da me ne bote zatožili? Oj Marijana, lepo prosim! Le spomnite se, kako je vas bolelo, ko vas je vaša mati s tako šibo natepla. Dà, dà, vi ste vže to pozabili in zato mi nočete odpustiti. A jaz bi te šibe nikoli ne pozabil, ker bolí, zeló bolí, če me natepe moja mati!“

Zdaj se Marijana nasmehne in reče: „Oj, Lijček moj dragi, spominam se jaz dobro na vse óne šibe, s katerimi me je moja mati natepla; ali ti, samó ti se ne spominaš ónih, ki si jih pred malo dni prejel, in evo te! danes vže zopet nisi slušal matere. Bojim se, zeló se bojim, da tudi to, kar danes obljubuješ, pozabil bodeš vže jutri in pač bi bilo vse zamán, če bi materi prikriovala tvoje grehe.“

Zdaj pogleda Lijček Marijani v obraz ter s krepkim glasom reče: „Glejte, Marijana, ti dve sosedovi, Anica in Darinka, naj slišita, kar vam zdaj povem — nikdar pa nikdar več se ne pritaknem niti Aničine puničke niti kake druge igrače poprej, dokler se ne naučim tega, kar imam za šolo, in če bi se zlagal, potlej pa le povejte materi, da danes nisem prav nič ubogal.“

„Dobro,“ reče stara Marijana, „videti hočem, je-li ostaneš mož-beseda. Za zdaj denem šibo nazaj na omaro, a ti pojdi in spiši nalogo, da bode vse v redu, kadar pride mati.“

„Grem,“ reče Lijček, zahvalivši se Marijani, vzame pločico ter začne pridno pisati in učiti se. Anica in Darinka videč, da se Lijček uči, otideta domov, ker sta vedeli, da se Lijček z njima ne more igrati in tudi ne sme, dokler se uči in piše šolske naloge.

Ko se mati domov povrne, najde Lijčka pri šolskej knjigi: veselo ga je gledati, kako pridno se uči. Mati se tega zelo razveseli, poljubi ga in pohvali ter mu tudi dovoli, da se sme igrati, kadar bode gotov.

Ali Lijček je imel za danes dosti igre in reče materi, da danes ne gre nikamor iz hiše. Po sobi je hodil ter s strahom gledal na Marijano, bode li molčala. Ko se je naredila noč in ni Marijana nič, prav nič povedala materi, podal se je Lijček v svojo posteljico, priporočil se Bogu in svojemu angelu varuhu ter kmalu prav sladko zaspal.

In res je bil Lijček od tega dne vedno boljši in boljši, takó, da je ona grda šiba na omari vže vsa zaprašena ležala, dokler je niso vrgli v ogenj na veliko veselje Lijčkovo. Bil je Lijček po vseh šolah jako priden in ko je dorastel in postal gospod, ostal je vedno tako priden in reden, da so ga vsi njegovi znanci in prijatelji ljubili in spoštovali.

(Po hrvatsko napisala Milka Šoštarićeva.)

Kmet, drva in osel.

Seka kmet veliko bukev za drva. Ko vidi, da bode bukev skoraj padla, prestraši se, da se ne bi zvalila v jarek, pa priveže svojega osla za bukev in jame zopet sekati brez strahu, češ, saj je osel privezan. Tu se bukev zvrne in z oslom prevali nizdolu, da na njem niti kost s kostjó ne ostane. Vidi to óni kmet, vrže sekiro na ramo in otide domov. Ko pa na poti doide nekega človeka, vpraša ga, ni li kje videl njegovega osla, ki domov vleče jedno bukev. Oni človek, ki je vse gledal, odgovori: „Tu pred sebjó sem ga videl, ko je vlekel težko drevo; oj uboga žival! Čimu jo preobkladaš?“ — „Ej, mlad je še,“ reče kmet, „in zato ga imam, da dela, a ne, da gospoduje.“

Naša Luca.

Hké, otroci, naša Luca
To vam je poskočna muca!
Ljubeznjiva, prilizljiva
In igračna, urna. živa,
Vedno skače sèm ter tjà.

Mačka, pravijo, je vsaka
Tacega rodú in taka:
Spređaj liže, zadaj praska,
Išče le za sebe haska
In temé se ne bojí.

Tóda siva naša Luca
Ta je prav posebna muca:
Pridna, dobra — tudi zlobna,
Zvita, skrita in hudóbná
Ter tatinska kakor gád!

Če nam reče mati naša:
„Náte, deca, tù je kaša!“ —
Hitro je mej nami muca,
Siva muca, naša Luca,
Da bi jedla z nami jéd.

Mi pa smo, se vé, veliki,
Ne pustimo jej, iztíki!
Mucka zna to, gre do Jožka,
Ki je majhen, ga pobožka,
Pa mu zmakne kruhek — smúk!

V kotu, kjer stoji ognjišče,
Luca vsak dan vse preišče.
Bog ne daj, če pride iskra
Do nezveznenega piskra! . . .
Kot bi trénil, je na tleh.

Pótlej pa jezí se mati,
Češ: „Ta Luca — spak rogati!“
A ni treba se jezíti,
Raje lonec povezniti,
Da ne more Luca vánj!

Kašče, izbe, tudi kléti
Trebá dobro pozapréti,
Kadar notri kaj imámo,
Kar neradi Luci dámo;
Sicer kdo vé, kaj, kakó . . .

A če miška sladkosnéda
To, kar mi bi, nam pojéda —
Takrat pa le kar po mucó,
Sivo mucó, našo Lucó:
Urno bo po shrambah mir!

Táka, vidite, je Luca,
Siva Luca, naša muca:
Pridna, dobra — tudi zlobna,
Zvita, skrita in hudóbná
Ter tatinska kakor gád!

Mih. Podtrojški.

Nedeljski čas.

Nihôten, svét nedeljski čas!
Okrog v naravi vse miruje,
Z goré v dolino le se čuje
Zvonóv prijaznih mili glas.

On vabi nas, da v cerkvi béli
Daritev sveto služimo,
Ko smo končali teden céli,
K molitvi spet se združimo.

O, da bi tam se kdaj združili
Sosédje, vsi tu izmej nas,
Kder nam naznanjal glas bo mili
Na véke vse — nedeljski čas!

M. Š.

Mladi lovec.

(Spisal —è.)

Lo je bilo skakanja tistega večera! Mati je vse podstrešje preobrnila, dokler ni naposled izmej stare šare izvlekla zarujavelo mišolovko, katere je Slavko tako zeló potreboval. Slavko je tistega popóludne baš svoje naloge izdeloval, ko je slišal pod svojo posteljico nekako škrabanje in kljevanje. Vzdignil je okroglo zlatovlaso glavico in poslušal, češ, sem li dobro čul in res je vže mislil, da se je motil, ko se je zopet ponovilo ono škrabanje in kljevanje. — Kaj je to? začel je premišljevati naš modrijanček. Strah? Strah ne bode, prezgodaj je še. I kaj bi neki bilo.

Ahà! šinila je Slavku srečna misel v glavo, miška je, miška, prava pravcata miška! In bila je miška in Slavka takó zmotila, da je pozabil na naloge in le na to mislil, kako bi to malo stvarco, katera pod njegovo posteljico tako pridno škrba, žaga in pili, ujél.

— Mati! mati! — pri-
 tekkel je k ma-
 teri, ki je
 v kuhinji ve-
 čerjo priprav-

ljala — miška, miška! —

— Kje je miška? — poprašala je mati in se hitro ogledala okolo sebe po kuhinji, ker je mislila, da Slavko miško podí.

— Tam, tam pod mojo posteljico! — hitel je v jednej sapi pripovedovati Slavko.

— Pojdi, pojdi, naj bode, kaj toliko kričiš zaradi borne miške — posvarila ga je mati.

— Bodete videli mati! — jaz jo ulovim, še nocoj jo ulovim! Kje pa imate mišolovko, mati? —

— Saj imam res časa, da bom zdaj tebi iskala mišolovke! —

— Ali mati, zlata moja mati, dajte poiščite mi mišolovko, nikdar vas ne bodem več nadlegoval in vedno poslušal. Mati, dajte jo no poiščite, mati moja!

Kaj je hotela mati, šla je iskat mišolovke in jo dolgo iskala mej staro šaro. In kakó je bil Slavko mišolovke vesel. Dà, ali miška neče v prazno mišolovko,

takó neumna pa še vender ni. Prosil je, prosil zopet mater slanine, dokler je ni dobil, da se bode miška raje ujela.

Nabodel je Slavko slanino na vilice in hajdi k ognjišči. Ondù je slanino takó lepo opekel in okadil, da bi morala miška res brez vsega noska in brez želodčka biti, da bi ne pokusila lepo dišeče slanine. In s kako resnôbo in spretnostjo je postavil mišolovko pod svojo posteljico, trdno uverjen, da se bode prihodnje jutro radoval ujete sirotice.

Moral je Slavko v posteljico. Kakó je nategoval ušesi, da bi zopet slišal kako škrabanje in še sopsti si ni upal, da bi miške, katera je bila izvestno vže na potu v njegovo mišolovko, ne ustrašil. In ni se varal naš Slavko! Ko je zjutraj pogledal v nastavljeno mišolovko, zagledal je v njej majhno, pepelasto živalco z dolgim repkom in takimi brki, ki bi čast delali samemu kraljeviču Marku. Živalca ga je takó mило in otožno pogledavala z ónimi bistrimi, okroglimi očesci, ali Slavka ti pogledi niso motili, on je bil zdaj junak brez srca, ki je vže davno odločil osodo nesrečnej miški.

Najprej je Slavko miškico vsem v hiši pokazal in vsak je moral živalco skrbno ogledati si in mladega loveca pohvaliti, potem jo je odnesel v kotiček na dvorišči, ki je mejil z lepo ozidanim vrtom. Tù je bila zbrana vže lepa družbica: bil je tù mali dolgodlaki psiček „šineteljček,“ kateri bi lahko rekel o sebi: jaz se nobenega ne bojim, če sem tudi majhen, pa sem hud; bila je tukaj tudi šineteljčkova priliznena prijateljica kuma rujavka. O da ste ju videli tukaj, kako sta skočila proti Slavku, kateri je nesel ubogo jetnico, katero je takój kurji pot oblil, ko je ugledala najina znanca. Dà, ali Slavko, ta je pokazal, da je on gospodar, položil je mišolovko na tla in miril razburjena sovražnika uboge miške . . .

Rujavko je pognal nemilostivo na šineteljčkovo hišico, češ naj se ondù malo pokorí in pripravlja na mastno pečenko. Le šineteljčka zadelo je to posebno odlikovanje, da je smel skakati in lajati okolo mišolovke. Le pogledajte jih! Naš Slavko pazi, kakor kak odličen vojskovodja, na ves prizor; zna se, da ga včasih malo smeh posili, saj ni čudo, ko gleda šineteljčka, kakó se jezí in kozolce preobrača okolo uboge ujete živalce. Kumica rujavka bi najraje imela, da bi Slavka in šineteljčka niti blizu ne bilo, saj jej je tudi hudó, da mora ves prizor tako od daleč gledati, ko bi vender najraje takój skočila nad siromašno miško. Le pogledajte jo, kakó se je stisnila in kakó je oči napela; huda jeza se v njej kuha in kdo vè, kaj bi bilo, ako bi se ne bala biča, katerega ima Slavko stisnenega pod pázduho. Nù, bode li vže jedenkrat tega dosti? — — — In res! Slavko se je vže naveličal tega prizora, prime mišolovko, pokliče k sebi kumo rujavko — strašen prizor — srca bijó, oči se svetijo, šineteljček laja, rujavka puha, miška se stiska, Slavko se smeje, — da-si mu se pri vsem tem vender le mило stori za ubogo miško — vratea se odpró, miška skoči in zgine v hladni grob — lačni želodec kumice rujavke. — —

Po zimi.

(Obrazek; spisal Župčev.)

„Hú, hú, kako je mráz, mráz, kar nič neče odjenjati in neče,“ takó se huduje stari Strlétov ded, ki se ravnokar napravlja v hosto po panjev, katere vržejo na večer v peč, da ogrejejo mrzlo hišo. Za njim vlečeta sani mlada unuka Tonček in Franek ter jedva dohajata starega deda. „Počasi, počasi, dedek,“ upije Tonček, „sani so težke in Franek se bajè samó drži takó, da moram vleči njega in saní . . .“ Ozrè se dobri dedek in sam poprime za saní. „Zdaj pa le urno za menój! Ti, Franek, zavij se dobro, da ne ozebeš in potisni roki v žepe, a ti Tonček pazi ná-nj, da ne zaostane . . .“

Aj, to je lepo gledati naše junake, ko ti takó korakajo v góro! Staremu dedku prhki sneg kar leti izpod kvedrastih čevljev in ogoljeni kožuh se mu opleta okolo nog, kakor bi imel kaj zamuditi. Hú, to ni lehkó, predragi otroci; po zimi v góro iti po snegu! Toda mislite, da je to Strlétova dva kaj težilo, ka-li? Le pogledjte, kako čvrsto stopa Tonček za dedom. In kake korake vam dela! Stopati hoče v njegove stopinje, da bi mu ne trebalo gaziti snega v celíno. Videti bi pa morali tudi njegov obráz. Ovbè, kako je ponosen in mošk! Kaj bi pa tudi ne bil! Saj hodi vže kakor kak velik, há há!

Kaj pa Franek? Joj! Ta pa ne more stopati takó široko: z vsako drugo stopinjo pride še-le toliko naprej, kakor onadva.

„Ded, ded, pogledjte, kje je ostal Francín, ki mencá kakor čibka, ki hoče urno teči, pa ne more, háhá. To mora tako kot jaz, jélite dedek?“ Ded se ozrè v dolino. Franek je bil zastal. Zato mu kliče: „Nuj, nuj hitro, da ne ostaneš v snegu pa sedi za nekaj časa na saní, saj bodemo kmalu na vrhu.“ Ded zopet napnè vrvico, katero si je bil nataknil na levo ramo, prime z desno roko za saní n tako gredó dalje. Vže so v gozdu na zaželenem kraji. Kak prizor! Smreke visokostásne in vitke jelke otožne molé svoje veje do tal kot bi hotele poljubiti beli snežec. Tam ječi stari gaber ves sklonen in zvít; na vejah se mu je nabralo mnogo snega, ki mu je skrivil hrbtíšče takó, da ni več podoben drevesu. Žalostno se drži isti ponosni in ošabni hrast, ki se toli rad bahá, češ, da njega ne zmôre nihče in ga ne zmôre. Hej, ta sneg in zimski mraz sta mu dala, kar mu gré. In lipa, pohlevna, mehka lipa? Tožno in boječe se vam stiska tjà mej brstovje ter se sramožljivo ozira na ohole hraste, ki stojé okolo nje ter se smijó njenej šibkosti. Da bi je pobrala zima in mraz, te ošabneže, ki nemajo nobenega sočútja in usmiljenja . . .

„Ostanita tù; jaz vama zakurim, da si ogrejeta prezeblí ročici, sam pa grem, da nabere panjíčev in suhljadi.“ Ded ukreše gôbo in kmalu gori žareč ogenj, kateremu Tonček in Franek pridno prikladata suho vejevje. Oj, kako prijetno se sedi pri ognji tam v tihem gozdu!

„Vi, otroci, tega še ne veste nè . . . Strletova dva sta pa menda vže vedela, ker sta tako silila iti z dedom v hosto . . . In to petje gozdnih krilatecv, oj to vam vzdiguje in razvedruje srce! Visoko tam na bukvi se glasi drobna seničica. „Cicifuj, cicifuj“ gostoli tjà v tihi gozd, da našima unukoma kar zvení po ušesih. Pisani ščinkovček priklada sè svojim rezkim „ščink, ščink,“ a tam-le v ónem grmu skrit oteplje potuhneni stržek sè svojim repkom skakljaje od vejice do vejice ter v eno

mer klepéce: „stržék, stržek, stržék.“ Bog vé, kakšne sanjarske misli mu rojijo po glavi, temu sanjaču! Morda si celó domišljuje, da je kralj ali vsaj kraljič, ta prenapeti in samoljubni palček! Tudi brinjevka in strnád se oglašata in pomagata s svojima glasovoma, da se petje čarôbno razlega daleč tjà v mirno naravo . . . Aj, to vam je lep zbor! Kako prijetno deje to ušesom! Krilateci tako lepo krožijo svoje pesence kakor bi se jih bili učili; tudi naša unuka sta se učila v šoli, há, pa ne znata takó ubrano peti kakor ti-le krilateci . . .

Tam dolí v dolíni zapaziš jato črnih krokarjev, ki lákomo vpíjó svoj: krá, krá, krá.“ Ti črni sitneži niso nikdar siti in ugnani; njih kljun vedno zijá. Po letu se ti potepini potikajo po polji in tatinsko ukradejo, kar koli morejo pa takó, da jim ni moči do živega. Ménite, da vam vzleté, če nimate puške za hrbtom. To so vam zviti sleparji! Če pa prinesete puško sè seboj, tedáj jim vže od daleč smrdí in urno jo popihnejo kot bi za njimi zasmodil. Našima unukoma se skoro da malo smilijo ti poredneži. Mislite li, otroci preljubi, da sta imela Strletova po letu malo opraviti s temi capini? Hú, kolikokrat sta je morala odganjati od polnega kozolca, okolo katerega je bilo časih te grde nesnage kar vse čрно, da sta se jih skoro ustrašila. Hú, a zdaj vam daje in vam daje, požrešneži nikdar siti! . . . „A kam je šel ded tako daleč; saj ima tam-le nabrane vže dovolj suhljadi in panjičev za v mrzlo peč? „St! le tiho! Ménite li, da nima na pravem konci glave naš dedek? Ima jo, ima. Zato pa je šel gledat tjà po gozdu, kje so še ostala otlá drevesa, kje pa so jih morda vže posekali od zadnje jeseni ter je obhodil vse dobro znane mu dupline. Zakaj pač, to ni težko uganiti. Ko pride zopet jesen, nastavi ondù mastnim liščkom (polhom), ki so se čez zimo zarili globoko v zemljo, kjer zdaj varno in mirno spančkajo. A ko se ujamejo, pripravi jih doma v ukusno jed, ki je neki tako slastna in dobra, da se kar sama jé in se človeku pri njej zdi kot bi bil v malih nebesih, háhá . . . Kaj pa tista polhovka, ki tako prijetno greje, ménite, da ni nič vredna? Vredna, vredna, „húhú, bal bal kosmata kapa, vzlasti zdaj, ko piše zimska sapa.“ Vse to Strletov dedek dobro vé pa zato iz polhovih koč napravi to varno pokrivalo najprej sebi, a potem še le drugim domačim. Kar pa jih preostaja, proda jih mej ljudi, ki kupijo najraje od njega, vedoč, da umé on delati najboljše in najtrdnjše polhovke. Isti odrasli vaški mladeniči se jih ne sramujo in dokaj jih je vže spečal tudi med njimi. Saj jim pa tudi prav lepo stojé te sive kučme, ki tako ponosno čepé na visokem in vedrem čelu pomaknene takó-le malo po strani na levo uhó . . .

Take misli se porajajo dedu, ko hodi po gozdu ter obleze priljubljene kraje, dokler se ne vrne k unukoma. „Ogledal sem vse. Zdaj pa le brzo naložimo! Ti, Franek, vsedi se tú-le, a ti Tonček poleg njega. Jaz se vsédem od spredaj pa zdrsnemo po bregu v dolino, da se bodo kar iskre delale . . . Takó!“ . . . Aj, to vam je dričalo po sneženej odeji nizzdolu, da je malo ne sápo jemalo našim voznikom. Kot bi trenil so v dolini in kmalu potem domá. Po večerji pa vže goré panjiči v peči, okolo katere je posedlo staro in mlado. Stari ded sedeč na zidku pripoveduje razne povesti in pravljice. Vse ga pazljivo posluša, vzlasti mlada unuka, ki si zapomnita vse, prav vse . . . .

Kolumbovo jajce.

Krištof Kolumb, ki je Ameriko našel, bil je povabljen h kardinalu Mendoziju na veselico, katero je bil kardinal njemu na čast priredil, ter tudi mnogo druge gospôde duhovske in posvetne povabil. Pri tej veselici je kardinal Krištofa Kolumba zelo hvalil, češ, da je on óni mož, ki je novi del sveta našel, in to je pač največji pridobitek človeškega uma in duhá. Nekaterim imenitnikom se je ta pohvala prevelika zdela in mislili so si, da pot v Ameriko bil bi tudi kak drugi pomorščak lahko našel, ter bi k temu ne bilo treba ravno Krištofa Kolumba. Tudi drugi gostje so tako trdili in dejali, da bi bil vsak pomorščak lahko tjà prišel. Kolumb jim odgovori: „Jaz te časti nikakor ne pripisujem sebi, ker se imam le božjej previdnosti zahvaliti za iznajdbo novega sveta, ali pri mnogih rečeh je vže tako, da nam jih je treba poprej pokazati, predno je mi ugodno moremo izvršiti. Tako bi jaz rad vedel, kdo izmej vas mi more jajce na ostri konec tako postaviti, da se ne zvrne?“ Ker so imeli na mizi ravno mehkokuhana jajca, poskušali so gostje drug za drugim jajce postaviti navpik, ali nobenemu se ne posreči. „Tega ne naredi živa duša,“ dejali so nekateri. Kolumb jim reče: „A jaz to vender naredim,“ vzame jajce, postavi ga navpično ter rahlo ž njim ob mizo trči, da se jajce na ostrem koncu nekoliko utare ter trdno obstoji. „Tako tudi mi lahko naredimo,“ kličejo gostje od vseh strani. Kolumb jim reče: „Seveda, zdaj ko vam sem jaz to pokazal. V Ameriko se zdaj tudi lahko pride, ker sem jaz pot tjà pokazal.“ Od tod pride rek, ki ga večkrat slišimo, namreč:

To je Kolumbovo jajce.

J. S—a.

Zvesti ptiček.

Božja jeza je bila zadela prva človeka. Z ognjenim mečem prognal je kerubin jokajoča grešnika iz raja in zaprl za njima rajske duri za večno. Potem se je vrnil k nebeškim trumam, ki leže na svojih obrazih pred Njegovim prestolom, moleč modrost in pravičnost vsemogočnega stvarnika.

Iz gub kerubovega snežnobelega oblačila pa je srfotal mal ptiček na tla. Polagoma so se mu privzdigovale dihajoče prsi, srcece je trepetalo pod rujavo suk-njico, in svitla očesca gledala so boječe in prosoče k dobremu Bogu.

Usmiljeno priklonil se je Vsemogočni Bog k ptičku: „Kako si prišel ti sem-kaj? — Kaj želiš od svojega gospoda?“ — tako je vprašal nebeški glas.

„S Tvojim kerubinom, o Gospod, priletel sem iz raja,“ odgovoril je ptiček, „kajti hrepenel sem po Tebi in Tvojem veličastvu. Zato sem se skril v angeljevo obleko. Oj bodi mi usmiljen, vsemogočni Bog! — Mi ptički živeli smo mirno in srečno v človekovem varstvu, dokler ni prišla zapeljiva kača. Tvoj dih prokletel je zemljo in svoje uboge otroke pustil si brez tolažbe v velikej bédi.“

„Ali jim nisem obljubil odrešenika?“

„Dà, vsemogočni Bog, obljubil si jim ga, ali njihovo srce želi si dobrohotnega tolažnika pri težkem delu, s katerim si jih kaznil. Ali bi ne smel biti jaz njihov tolažnik?“

Oj kako milo glasila se je ta prošnja! V svitem očesu bornega ptička prikazala se je sôlza, ki je kanila na nebeška tlâ. Ta je ganila ljubezen Božjo.

„Priprosto obleko, brez vsega lepotičja, sem ti dal,“ govoril je Gospod in prijazno božal ptička po rjavkasto-sivej suknjici; „vender te ne bodem obdaroval s pisanim perjem, kajti ponižna ljubezen je najkrásnejša v priprostej obleki. — Ti si se upal pred moje obličje, da bi užaljenega stvarnika zopet spravil s tvojimi prijatelji na zemlji. In ti si želiš zdaj, ko si videl krasoto mojih nebes, nazaj k ubogim in s prokletstvom kaznovanim ljudem? — Blagoslavljam te! Ti bodi odslej človeku v tolažbo! Svoj dih polagam v tvoje prsi, in ker si me zvesteje ljubil, nego li vsa ostala bitja, naj bode tudi tvoja smrt lažja. V petji živi, pevajoč umiraj in petje tvoje naj se glasí v najlepšem meseci najkrásnejše!“ . . . . .

Takó je govoril Gospod in blagoslovil ptička, ki je na to veselo gostoleč vzletel z nebes zopet dolí na zémľjo.

Od tedaj biva po logih in vrteh, v senčnatih gozdih in ob šumečih potocih človekov ljubljenee, čegar petje z radostjo posluša vsakdo. Blaženi dih božji kipí mu iz malih prs: zdaj tíha tožba in zdaj sladko veselje; zdaj doní iz pesni njegove trdno zaupanje in zopet goreča ljubezen in hrepenenje. Kakor na tenkej struni se mu tresó srce topeče melodije, a kmalu se okrepe in siloma vró skozi ozko grlo, kakor bi pevcu hotelo počíti sreé. —

V tihih poletnih nočeh, ko visoko na modrem nébesu plava bleda luna, ko blestí tam gori na tisoče svetlih zvezdic, doní, mej grmovjem skrit, njegova pesen najmileje.

In ali poznaš, mladi čitateljček moj, tega pevca? — Imenuješ ga: slavec.

(Po „Tante Emmys: Märchen“ — prosto prev. F. G. Podkrimski.)

= Šolcar

V šólo!

 , hudó je mraz pritínil,
 Tresem se po vsem živóti . . .
 H górkkej péči bi se stínil,
 Ali k šóli sem na póti.
 Res, da zebe me hudó,
 Ali kaj je meni tó!
 Vseh težav pozábi rad
 Priden šolarček in mlad.
 V šóli se učim pisáti
 Lepo vésti, gladko bráti,

Torej naj pritiska mraz,
 Burja brije naj v obraz,
 Páđaj sneg prav na debélo,
 V šolo hodim rad, veseló.
 Saj kdor hoče kdaj kaj biti
 Pridno mora se učiti,
 Šole nikdar zamuditi,
 Da priljubi se pòvsód
 In da bode kdaj gospód.

T. Doksov.

Listje in cvetje.

Drobtine.

Izgubili smo zopet dolgoletnega prijatelja in podpornika našemu listu. Nemila smrt pokosila nam je veleza-
služnega in občespo-
štovanega dušnega pa-
stirja prečastitega
gospoda

Blaža Lenček - a

župnika v Staremtrgu pri Ložu, ki je umrl pretečenega meseca. Bil je rajnki iskren do-
moljub in vrl prijatelj šolske mladini. Bodi mu blag spomin ohranen tudi v našem listu.

V 27. dan pretečenega meseca sklenil pa je svoje življenje po daljšem bolehanji obče znani in v vseh krajih priljubljeni ka-
nonik in župnik ljubljanske Šenklaške fare preč. gospod

Friderik Križnar.

Koliko spoštovanja in ljubezni je imel plemeniti pokojnik pri vseh, ki so ga poznali, osobito pa v ljubljanskih meščanskih kro-
gih, kazal je sijajen pogreb in mnogobrojno spremstvo na pokopališče dne 29. preteče-
nega meseca. Bodi mu blag spomin in večni mir in pokoj njegovej blažej duši!

Mlademu prijatelju.

(V spominsko knjigo.)

Blaži srce, bístri glávo,
Za uzore góri,
Réšno delaj in sladák bo
Pôkój po napôri!

T. Doksov.

Odgonetke ugank v 1. „Vrtčevem“ listu.

1. Repa; 2. Kostanj; 3. Smodnik; 4. Iskra; 5. Bi-
saga; 6. Stezá; 7. Konj in jezdec; 8. Sneg; 9. Plug
in orač; 10. Solnce; 11. Miza od lipovega lesa,
prt, skleda od prstí, v skledi juha.

Rešitev obeliska v 1. „Vrtčevem“ listu.

	M									
v	a	s								
m	i	t	r	a						
s	l	e	m	e						
k	l	j	u	č						
k	o	C	k	a						
A	t	i	l	a						
a	n	g	e	l						
s	l	a	v	a						
v	o	l	n	a						
b	r	e	z	a						
p	e	v	e	e						
g	l	i	n	a						
p	i	š	č	e						
o	l	j	k	a						
g	r	i	v	a						
p	l	u	č	a						
n	a	r	o	d						
g	l	a	v	a						
k	o	d	e	r						
v	e	n	e	e						
ž	l	i	e	a						
p	e	k	a	r						
i	n	v	r	l	i	s				
l	o	v	e	n	s	k	i	j		
e	z	i	k	o	s	l	o	v	e	e

Matej Cigale, višji uradnik in vrl slovenski jezikoslovec.

Prav so ga rešili: Gg. Al. Vakaj pri sv. Ani v slov. gor. (Štir.); Mir. Treven v Idriji; Aleksand. Ličan in Jos. Hodnik, realca v Gorici; Vilko Ledenik in Vladimir Remic, dijaka v Ljubljani; Janko Polec, uč. v Kamniku; Vlad. Kosér, uč. v Idriji; Janko Maurer, uč. na Raki; Erik Mosché, Rudolf in Viktor Andrejka, Božidar in Francè Ferjančič, Artur Čeh, Maks in Gabrijel Jelovšek, Alfons Serjun, Ivan Potočnik, Rudolf Schwegel, Josip Vodopivec, Josip Šimel, Zeno

Schwegel, Bogumil, Milan, Svetozar in Jaroslav Kosér, Ernest in Ivan Petrič in Rudolf Tomšić, učenci v Ljubljani. — Gospodična Ivana Lieben v Horjulu; Terezina Sajovic, Anica Erzár, Marija Kopitar, Franica Bergant, Marija Čibašek, Ivanka Jerman, Manica Govekar in Cilka Čepin, gojenke v učnem zavódu v Repnjah; Mina Rant na Dobrovi; Micika Koželj pri sv. Gothardu; Ema in Micika Gantar na Studencu; Pavlina Tomšić, Ana Petrič, Avgusta Nolli in Marija Serjun, učenke v Ljubljani.

Nove knjige in listi.

* „Popotnikov“ koledar za slovenske učitelje. 1890. IV. leto. Uredil in založil Mihael J. Nerat, nadučitelj in urednik „Popotnikov“ v Mariboru, tiskala tiskarna sv. Cirila. Cena lično v platno vezanemu 1 gld. 25 kr. — „Popotnikov“ koledar je slov. učiteljem vže znan, ker jih vže četrto leto seznanja s šolstvom po vseh pokrajinah naše slovenske zemlje. A četrti letnik, ki ga imamo pred seboj, nadkriljuje vse poprejšnje, ker je mnogo popólnejši od poprejšnjih in sestavljen z velikim trudom in požrtvovalnostjo marljivega „Popotnikovega“ urednika. V šematizmu so pri okrajnih šolskih svétih navedeni vsi udje teh oblastev, pri vsakej šoli pa predsednik krajnega

šolskega svéta in krajni šolski nadzornik; vrhu tega je še povsod navedeno število za šolo godnih in šolo obiskajočih otrok. Pri tako izbornej uredbi mora ta „Koledar“ vsak šolnik z največjim veseljem pozdraviti in po vsej svojej moči podpirati jako težavno delo urednikov. Mi si pač ne moremo misliti slovenskega učitelja, ki bi bil brez „Popotnikovega“ koledarja. Kdor ga nima, kaže, kako malo se briga za svoje tovariše pri šolstvu in kako malo mu je mar šolstvo po naših slovenskih krajih. Zatorej podvizaj se vsakdo, kdor je prijatelj našega domačega šolstva, da si kupi „Koledar“, ki je vreden vse podpore in priznanja urednikovega truda. Ako nam „Popotnikovega koledarja“ urednik opeša vsled materialne podpore, potlej ne bomo imeli slovenski učitelji kmalu tako izbornu uredovanega „Šematizma.“ — A ne samo učiteljem, nego tudi šolskim oblastvom, posebno okrajnim in krajnim šolskim svetom priporočamo prav živo „Popotnikov koledar“ za 1890. leto.

* Malé Noviny pro děti. Redaktor: Fr. Vladimír Kreh; tisk V. Neuberta na Smichovem. — Tako se zove najnovejši češki časopisek za otroke 1. in 2. razreda. Urejen je ta lični in s podobicami bogato okrašen časopisek takó, da ga vže otroci prvega razreda lahko čitajo, kakor hitro poznajo črke in so toliko zmóžni, da morejo čitati po zlogih. — Izhaja po jedenkrat na mesec v malej 8° in stoji za vse leto 50 kr.

Rešitev briljanta v 1. „Vrtčevem listu.“

T
r i s
k o s t i
P o d o b a r
t o b a č n i c a
f r a n c o z i n j a
l e t o p i s m a t i c e e
a d v e n t n e z o r n i c e e
ž a l o s t n a m a t i b o ž j a
s e m s l o v e n s k a d e k l i c a
d r . M i h a N a p o t n i k V l a d i k a
s r e č n o v e s e l o v a m n o v o l e t o
A n t o n N e d v e d s k l a d a t e l j
s p o š t u j o č e t a i n m a t e r
u r e d n i š t v o v r t č e v o
V i n k o S t e g n a r j e v
S t o ž e e t r i g l a v
r u s k a d r ž a v a
Š t a j e r s k o
K r i s t u s
p l e v e
s t o
o

Prav so ga rešili: Leo Grasseli in Vilko Ledenik, dijaka v Ljubljani; Rudolf in Viktor Andrejka, učenca v Ljubljani.

„Vrtec“ izhaja 1. dné vsacega meseca, in stoji za vse leto 2 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr. Napis: Upravništvo „Vrtčevo“, mestni trg, št. 23 v Ljubljani (Laibach).

Izdajatelj, založnik in urednik Ivan Tomšić. — Natisnila Klein in Kovač v Ljubljani.